

Schoolondersteuningsprofiel Attendiz

Het Mozaïek SO mb/bb Almelo

1. Inleiding

Alle scholen baseren hun onderwijs op de zeven kernwaarden zoals die door het Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs zijn ontwikkeld.

1. Is ambitieus en werkt planmatig vanuit een missie en visie aan innovatie en het meten, verbeteren en borgen van kwaliteit;
2. Realiseert voor elke leerling op basis van het ontwikkelingsperspectief een passende en duurzame deelname aan onderwijs en samenleving;
3. Werkt vanuit gedeelde verantwoordelijkheid, op basis van actieve betrokkenheid en heldere communicatie met ouders/opvoeders en jongeren aan de realisatie van onderwijs (-zorg) arrangementen;
4. Wordt gekenmerkt door orthodidactisch en orthopedagogisch handelen binnen een veilig, uitdagend en respectvol leerklimaat;
5. Heeft medewerkers in dienst met specifieke competenties die samenwerken in een multidisciplinaire omgeving;
6. Zet aangepaste voorzieningen in op het gebied van de fysieke omgeving, vervoer, ICT, leer- en hulpmiddelen en materialen;
7. Werkt nauw samen in de keten van (regulier) onderwijs, zorg en arbeid en is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitwisselen van kennis en expertise.

2. Gegevens school

2.1 Algemene en contactgegevens

Het Mozaïek SO midden-/bovenbouw
Beverdamlaan 11
7602 XR Almelo
0546-568158
so-almelo@mozaiektwente.nl
www.mozaiektwente.nl
Hannah Mollink, directeur

2.2 Onderwijsvisie / schoolconcept

Het Mozaïek SO in Almelo is een cluster 4 school voor kinderen van 7 t/m 12 jaar, met (meervoudige) psychiatrische problemen. Veel leerlingen die onze school bezoeken hebben een Autisme Spectrum Stoornis, die daardoor een specifieke onderwijsbehoefte hebben op sociaal emotioneel gebied en op het gebied van werkhouding als gevolg van hun ernstige informatieverwerkingsproblematiek. We hebben groep 3 t/m 8 en speciale klassen voor de leerlingen die via Karakter, kliniek voor kinder- en jeugdpsychiatrie, tijdelijk onze school bezoeken. De onderwijsbehoefte van de leerlingen vraagt om structuur in tijd, ruimte, in werkzaamheden en relaties. Op het Mozaïek SO Almelo mb/bb halen we eruit wat erin zit! Door opbrengstgericht te werken en de leerlingen een gedegen voorbereiding op het vervolgonderwijs te geven, vergoten we de kansen van onze leerlingen op maatschappelijke participatie. Meer informatie is terug te vinden in onze schoolgids, te vinden op de website van de school.

2.3 Kengetallen leerlingenpopulatie huidig schooljaar en afgelopen 3 schooljaren

Hieronder zijn de feitelijke gegevens over de leerlingpopulatie genoteerd; het overzicht van het aantal leerlingen en het overzicht van de uitstroomgegevens van de leerlingen.

2.3.1 Overzicht van het aantal leerlingen

Telling op 1 oktober, per jaar	Aantal leerlingen
2013	128
2012	114
2011	99
2010	79

Tabel 1: Leerlingtelling per 1 oktober

2.3.2 Overzicht van de uitstroomgegevens van de leerlingen

In onderstaande tabel 2 wordt de uitstroom in relatie tot het ontwikkelperspectief weergegeven. Vervolgens worden in tabel 3 de uitstroomgegevens 2012/2013 van onze school gepresenteerd. Daarbij kijken we naar 2 factoren; uitstroomniveau en uitstroombestemming. In de tabel daaronder, tabel 4, presenteren we de uitstroomgegevens van de afgelopen 3 schooljaar bij elkaar opgeteld.

Uitstroom in relatie tot ontwikkelingsperspectief/handelsplan

Is de verwachting die we opschreven in het ontwikkelingsperspectief van de leerling reëel gebleken? Konden we deze verwachting naar boven bijstellen of moesten we juist een stap terug doen? Zie de resultaten in hieronder gepresenteerde tabel 5.

Uitstroom in relatie tot het ontwikkelingsperspectief

	Aantal ln.	Aantal OPP's gehaald of hoger dan verwacht	Aantal OPP's niet gehaald
2011-2012	17 VO	14	3
2012-2013	16 V(S)O	15	1

Tabel 2: Uitstroom in relatie tot ontwikkelingsperspectief/handelsplan

Uitstroomgegevens 2012/2013

Uitstroomniveau	Aantal leerlingen	Percentage
Voortgezet onderwijs		
P (en ZML)	1	6,25%
VMBO BB	4	25%
VMBO KGT	9	56,25
HAVO / VWO	2	12,5%
Totaal	16	
Uitstroombestemming		
Regulier	1	6,25%
OPDC	3	18,75%
Voorgezet speciaal onderwijs (VSO)	12	75%
Totaal	16	
Uitstroombestemming tussentijdse verwijzingen		
Cluster III	-	-
Cluster IV	2	33.3%
SBO	-	-
Regulier	4	66.7%
Totaal	6	

Tabel 3: Uitstroom schooljaar 2012/2013

Uitstroomgegevens door de jaren heen (2010-2011/2011-2012/2012-2013)

Uitstroomniveau	Aantal leerlingen	Percentage
Voortgezet onderwijs		
P (en ZML)	5	11.1 %
VMBO BB	21	46.7 %
VMBO KGT	15	33.3 %
HAVO / VWO	4	8.9 %
Totaal	45	100%
Uitstroombestemming		
Regulier	4	8.9 %
OPDC	4	8.9 %
Voorgezet speciaal onderwijs (VSO)	37	82.2 %
Totaal	45	100%
Uitstroombestemming tussentijdse verwijzingen		
Cluster III	-	-
Cluster IV	3	27.3 %
SBO	3	27.3 %
Regulier	5	45.4 %
Totaal	11	100%

Tabel 4: uitstroomgegevens over de afgelopen 3 schooljaren gecumuleerd: 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013

Bestendiging plaatsing

Naast de uitstroomgegevens bekijken we of de leerlingen goed zijn verwezen, oftewel, volgen de verwezen leerlingen nu nog onderwijs op de scholen waarnaar zij verwezen zijn? In tabel 5 zijn de bestendiging gegevens van verwezen leerlingen in de schooljaren 2010-2011/2011-2012 weergegeven (peildatum juni 2013).

	Tussentijds (N=5)	Voortgezet Onderwijs (N=27)
Nog ingeschreven op verwezen school	100%	96, 3%
Bij instroom sloot het leerniveau aan	100%	88.9%
Bij instroom sloot de sociaal emotionele ontwikkeling aan	60%	85.2%

Tabel 5: Bestendiging plaatsing

3. Basisondersteuning:

Zoals reeds gesteld in de inleiding: de scholen voor (v)so komen pas in beeld indien blijkt dat de ondersteuningsmogelijkheden van regulier onderwijs ontoereikend zijn. De expertise van het SO sluit derhalve aan op de basisondersteuning van het samenwerkingsverband.

De basisondersteuning van het Samenwerkingsverband Twente Noord (23-01 PO) is beschreven in het document: Basisondersteuning in het Samenwerkingsverband Twente Noord (mei 2013).

4. Extra ondersteuning:

Ondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

In dit hoofdstuk van het schoolondersteuningsprofiel wordt omschreven welke extra (specifieke) mogelijkheden een school heeft. Extra ondersteuning wordt omschreven in termen van 'arrangementen' die al dan niet structureel onderdeel uitmaken van het onderwijsaanbod van de school.

Een arrangement bestaat uit meerdere onderdelen. Het gaat om expertise, aandacht en tijd, voorzieningen, mogelijkheden van het gebouw en samenwerking. Een arrangement bestaat niet uit een enkel onderdeel zoals bijvoorbeeld alleen expertise. Dat is een te smalle basis voor een complete aanpak.

Hieronder worden onze arrangementen gepresenteerd. Deze arrangementen zijn een onderdeel van 'de waaier' van het passend speciaal onderwijs binnen het samenwerkingsverband.

Arrangementen van de school

Arrangement van de school (1):	SO Het Mozaïek midden-/bovenbouw in Almelo heeft een aanpak voor leerlingen van groep 3 t/m 8 die in hun onderwijs behoefte hebben aan: ▪ een zeer sterke mate van voorspelbaarheid en ordering van de (onderwijs)omgeving. ▪ concrete communicatie. ▪ extra en expliciete onderwijstijd voor werkhouding en taakaanpak en/of voor de sociaal emotionele ontwikkeling en sociale vaardigheden. Informatieverwerkingsproblematiek ligt ten grondslag aan deze onderwijsbehoefte. Veelal voortkomend uit ASS problematiek. Vaak vanwege een extreme mate van zowel internaliserend als externaliserend gedrag (mogelijk in combinatie met systeemproblematiek, waardoor problemen in de leervoorwaarden en ontwikkeling veroorzaakt worden. De mate van zelfregulatie is leidraad bij plaatsing, onderwijs en (tussentijdse) verwijzing. Basisondersteuning Het onderwijs is vormgegeven in jaargroepen. Er wordt planmatig en opbrengstgericht gewerkt met drie arrangementen die toe leiden naar drie uitstroombestemmingen: - <i>verdiept</i> (VMBO-T, HAVO, VWO), - <i>basis</i> (VMBO-K/G) - <i>intensief</i> (VMBO-B). Er wordt (sub)groepsgewijs gewerkt aan de hand van groepsplannen en er wordt uitgegaan van het reguliere curriculum en waar nodig verantwoord aangepast. Aan de basisvaardigheden wordt 60% van de lessen besteed. Daarnaast wordt er verhoudingsgewijs veel aandacht besteed aan de sociaal
---------------------------------------	---

	emotionele ontwikkeling (o.a. lessen sociaal emotionele ontwikkeling, SOVA training, speciaal pestprotocol) en werkhoudingvaardigheden (planning en taakaanpak). Deze vakgebiedoverstijgende vaardigheden zijn eveneens in drie arrangementen zijn gevat. Het handboek SEO en werkhouding ligt hieraan ten grondslag. Extra ondersteuning <i>Zeer intensief</i> ▪ Didactische vaardigheden (o.a. diagnostiek zorgcoördinator, groepsoverstijgend werken, inzet methode ProMotie, Kurzweil, logopedie en fysiotherapie tbv schoolse vaardigheden). Wanneer er op verschillende vakgebieden en eigen leerlijn gevolgd wordt, dan stromen de leerlingen uit naar het Praktijkonderwijs. ▪ Vakgebiedoverstijgende vaardigheden Sociaal emotioneel (o.a. diagnostiek gedragswetenschapper, cognitieve gedragstherapie – Stop! Hoe los ik het op, Ik ben speciaal, oplossingsgerichte gesprekken, SoCO, agressieregulatie training, inzet externe hulpverlening ggz). Werkhouding (o.a. diagnostiek gedragswetenschapper en zorgcoördinator, visualisatie, taakaanpak, Meichenbaum). <i>Zeer verdiept</i> ▪ Didactische vaardigheden (o.a. verrijkingsmateriaal rekenen/taal, plusgroep onder begeleiding van de gedragswetenschapper, samenwerking met GGZon). ▪ Vakgebiedoverstijgende vaardigheden Wanneer een leerling zowel sociaal emotioneel als op werkhouding in het (zeer) verdiepte arrangement zit, dan wordt de mogelijkheid voor terugplaatsing onderzoek – beleid op terugplaatsing –).
Invulling van het arrangement op onderstaande gebieden:	
Deskundigheid:	Hoog-competente leerkrachten en onderwijsassistenten die kennis hebben van de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen en hun (ortho)pedagogisch en didactisch handelen voortdurend afstemmen op de leerlingen. Ze zijn deskundig in: ▪ het bieden van structuur in tijd, ruimte, in werkzaamheden en relaties. ▪ Het bieden van concrete communicatie met ondersteunende visualisatie. ▪ het geven van directe en positieve feedback en waardering. ▪ het bieden van een passende, ambitieuze aanpak op het gebied van leren en sociaal-emotionele ontwikkeling. ▪ het doelgericht werken (waar nodig werken ze nauw samen met logopedist en fysiotherapeut, waarbij het aanbod afgestemd wordt op gezamenlijke doelen). Een Commissie van Begeleiding (CvB), bestaande uit: directeur, zorgcoördinator, gedragswetenschapper, schoolmaatschappelijk deskundige en jeugdarts GGD. ▪ De CvB bewaakt de leerlingenzorg van aanname tot verwijzing. ▪ Er is wekelijks leerling-overleg voor (ondersteunings-)vragen van zowel leerkrachten als ouders. ▪ De leden van de CvB stimuleren en coachen de leerkracht expliciet in

	het (ortho)pedagogisch en didactisch handelen (d.m.v. groepsbezoeken en begeleiding, en daarnaast het faciliteren van collegiale consultatie, nascholing en intervisie). Een gedreven en professioneel schoolteam dat de principes van handelings- en opbrengstgericht werken onderschrijft en zich gezamenlijk verantwoordelijk voelt voor alle leerlingen. Dit gebeurt door: ▪ te werken vanuit een heldere zorgstructuur volgens 1 stap verder met 1 zorgroute. ▪ de aanpak, regels en afspraken met elkaar te delen en af te stemmen, waardoor een voorspelbaar schoolklimaat gerealiseerd wordt. ▪ zorg te dragen voor een sfeer die vriendelijkheid en openheid uitstraalt.
Aandacht en tijd:	▪ Groepsgrootte 7 jaargroepen van gemiddeld 15 leerlingen. ▪ Leerkracht en onderwijsassistent in de groep. ▪ Leerkrachten stemmen het aanbod, de instructie, verwerking en leertijd af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen. ▪ Aanbod sociale vaardigheden geïntegreerd binnen het onderwijsaanbod. ▪ Intensieve samenwerking en afstemming met ouders/verzorgers en hulpverlening.
Voorzieningen:	▪ Elke klas is voorzien van een nevenruimte. ▪ Het schoolplein is ingericht in activiteiten- en rustzones. ▪ Alleen functionele prikkels die het onderwijs ondersteunen. ▪ Fysiotherapie en logopedie ruimte. ▪ Invalidentoilet.
Gebouw:	SO Het Mozaïek midden-/bovenbouw staat in de wijk Haghoek en heeft een regionale functie. Het gebouw is in 2009 volledig gerenoveerd. De ruimtes en het schoolplein zijn volledig afgestemd en ingericht op de doelgroep.
Samenwerking:	▪ Ouders/verzorgers als partner. ▪ Hulpverleningsinstanties GGZ (o.a. Karakter, Jarabee, Dimence, eerste lijn praktijken). ▪ Begeleiders passend onderwijs. ▪ Samenwerkingsverband 23-01. ▪ (Speciale) Basisscholen in het kader van (terug)plaatsing. ▪ Praktijken voor fysio-, logo- en ergotherapie. ▪ Dyslexie instituten.

Arrangement van de school (2):	<i>Onderwijs aan Karakterleerlingen</i> SO Het Mozaïek midden-/bovenbouw in Almelo heeft een aanpak voor leerlingen van groep 3 tot en met 8 die voor diagnostiek en behandeling zijn opgenomen op Karakter, de kliniek voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Deze leerlingen bezoeken tijdens opname op de kliniek onze school en hebben in
---------------------------------------	--

	hun onderwijs behoefte aan: ▪ het ervaren van veiligheid en duidelijkheid. ▪ een gezamenlijke aanpak met ouders/verzorgers en Karakter, op basis van één kind één plan (EKEP). ▪ een zeer sterke mate van voorspelbaarheid en ordering van de (onderwijs)omgeving. ▪ concrete communicatie. ▪ extra en expliciete onderwijstijd voor werkhouding en taakaanpak en/of voor de sociaal emotionele ontwikkeling en sociale vaardigheden. Op basis van plaatsbesteding volgen de kinderen onderwijs op het Mozaïek SO Almelo. In speciale klassen en op verschillende niveaus wordt invulling gegeven aan het adagium “één kind, één plan” gedurende de vier maanden dat leerlingen via Karakter de school bezoeken. Tijdens de schoolgang focussen we primair op gedrag en veiligheid, waarbij het onderwijs nauw afgestemd wordt op de behandeling (Karakter en ouders). Zodra voldaan wordt aan de leervoorwaarden wordt de focus gelegd naar het onderwijs op een passend niveau, Het Mozaïek stelt tijdens de opname de onderwijsbehoeften en het onderwijsniveau vast en vervult de brugfunctie naar de vorige en de volgende school. Basisondersteuning Er wordt planmatig en opbrengstgericht gewerkt met drie arrangementen die toe leiden naar drie uitstroombestemmingen: - <i>verdiept</i> (VMBO-T, HAVO, VWO), - <i>basis</i> (VMBO-K/G) - <i>intensief</i> (VMBO-B). Er wordt (sub)groepsgewijs gewerkt aan de hand van groepsplannen en er wordt uitgegaan van het reguliere curriculum en waar nodig verantwoord aangepast. Aan de basisvaardigheden wordt 60% van de lessen besteed. Daarnaast wordt er verhoudingsgewijs veel aandacht besteed aan de sociaal emotionele ontwikkeling (o.a. lessen sociaal emotionele ontwikkeling, SOVA training, speciaal pestprotocol) en werkhoudingvaardigheden (planning en taakaanpak). Deze vakgebiedoverstijgende vaardigheden zijn eveneens in drie arrangementen zijn gevat. Het handboek SEO en werkhouding ligt hieraan ten grondslag. Extra ondersteuning De extra ondersteuning wordt in nauwe samenwerking met Karakter gegeven, zie deskundigheid.
Invulling van het arrangement op onderstaande gebieden:	
Deskundigheid:	Hoog-competente leerkrachten en onderwijsassistenten die kennis hebben van de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen en hun (ortho)pedagogisch en didactisch handelen voortdurend afstemmen op de leerlingen. Ze zijn deskundig in: ▪ het bieden van structuur in tijd, ruimte, in werkzaamheden en relaties. ▪ Het bieden van concrete communicatie met ondersteunende visualisatie. ▪ het geven van directe en positieve feedback en waardering.

	▪ het bieden van een passende, ambitieuze aanpak op het gebied van leren en sociaal-emotionele ontwikkeling. ▪ het doelgericht werken (waar nodig werken ze nauw samen met logopedist en fysiotherapeut, waarbij het aanbod afgestemd wordt op gezamenlijke doelen). Een Commissie van Begeleiding (CvB), bestaande uit: directeur, zorgcoördinator, gedragswetenschapper, schoolmaatschappelijk deskundige en jeugdarts GGD. ▪ De CvB bewaakt de leerlingenzorg van aanname tot verwijzing. ▪ Er is wekelijks leerling-overleg voor (ondersteunings-)vragen van zowel leerkrachten als ouders. ▪ De leden van de CvB stimuleren en coachen de leerkracht expliciet in het (ortho)pedagogisch en didactisch handelen (d.m.v. groepsbezoeken en begeleiding, en daarnaast het faciliteren van collegiale consultatie, nascholing en intervisie). Een Karaktercoördinator die nauw samenwerkt met Karakter, ouders, leerkrachten en de brugfunctie vervult van en naar vorige en volgende scholen (voor- en nazorggesprekken, schooloverleg, behandelplanbesprekingen). Een gedreven en professioneel schoolteam dat de principes van handelings- en opbrengstgericht werken onderschrijft en zich gezamenlijk verantwoordelijk voelt voor alle leerlingen. Dit gebeurt door: ▪ te werken vanuit een heldere zorgstructuur volgens 1 stap verder met 1 zorgroute. ▪ de aanpak, regels en afspraken met elkaar te delen en af te stemmen, waardoor een voorspelbaar schoolklimaat gerealiseerd wordt. ▪ zorg te dragen voor een sfeer die vriendelijkheid en openheid uitstraalt.
Aandacht en tijd:	▪ 2 klassen voor in totaal 20 leerlingen. ▪ Leerkracht en onderwijsassistent in de groep. ▪ Leerkrachten stemmen het aanbod, de instructie, verwerking en leertijd af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen. ▪ Aanbod sociale vaardigheden geïntegreerd binnen het onderwijsaanbod. ▪ Intensieve samenwerking en afstemming met Karakter, ouders/verzorgers en scholen van herkomst en vervolgscholen.
Voorzieningen:	▪ Elke klas is voorzien van een nevenruimte. ▪ Het schoolplein is ingericht in activiteiten- en rustzones. ▪ Structuur in gebruik schoolomgeving (binnenkomst, pauze) ▪ Alleen functionele prikkels die het onderwijs ondersteunen. ▪ Fysiotherapie en logopedie ruimte. ▪ Invalidentoilet.
Gebouw:	SO Het Mozaïek midden-/bovenbouw staat in de wijk Haghoek en heeft een regionale functie. Het gebouw is in 2009 volledig gerenoveerd. De ruimtes en het schoolplein zijn volledig afgestemd en ingericht op de doelgroep.
Samenwerking:	▪ Intensieve samenwerking met Karakter.

	▪ Ouders/verzorgers als partner. ▪ Hulpverleningsinstanties GGZ. ▪ Samenwerkingsverband 23-01 en 23-02. ▪ Scholen van herkomst en vervolgscholen. ▪ Praktijken voor fysio-, logo- en ergotherapie.
--	--

Ambities:

Welke ondersteuningsmogelijkheden wil en kan de school in de nabije toekomst realiseren (liefst met data, dus smart geformuleerd)?

- Specialistische school blijven voor leerlingen met ernstige informatieverwerkingsproblematiek.
- De mogelijkheden van clusteroverstijgend bekijken.
- Intensieve samenwerking met de reguliere (speciale) basisscholen. Het streven is korter durende plaatsingen, door nauwer aan te sluiten bij het (didactisch en sociaal emotioneel niveau van het) regulier onderwijs en middels expertise overdracht naar het regulier onderwijs. Verder ontwikkelen van de brugfunctie van en naar scholen, zodat zo thuisnabij mogelijk passend onderwijs geboden kan worden (mogelijk dmv zorgklassen binnen het regulier onderwijs).
- Vaker en eerder (terug)verwijzen naar regulier basisonderwijs en voortgezet onderwijs.